

Секція 11. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА

Вергун Антоніна Миколаївна
*к.е.н., доц. кафедри фінансів та
фінансово-економічної безпеки КНУТД*
Федишин Денис Ігорович
*магістр кафедри фінансів та
фінансово-економічної безпеки КНУТД*
м. Київ, Україна

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Стратегічне управління економічною безпекою є невід'ємною складовою загальної системи управління підприємством. Процес забезпечення економічної безпеки підприємства нерозривно пов'язаний із внутрішньою організацією управління підприємством як відкритою системою.

Під системою забезпечення економічної безпеки підприємства розуміють комплекс організаційно-управлінських, технологічних, технічних, профілактичних і маркетингових заходів, спрямованих на кількісну й якісну реалізацію захисту інтересів підприємства від зовнішніх і внутрішніх загроз [1]. Стратегічне управління економічною безпекою — це процес управління стратегічним плануванням та розробленою стратегією забезпечення економічної безпеки з урахуванням взаємозв'язку внутрішнього середовища підприємства із зовнішнім та адаптації до їхніх змін для досягнення мети підприємства та захисту його від впливу загроз, ризиків і досягнення безпечного функціонування. Стратегічне управління є складним процесом, який передбачає всебічну оцінку середовища функціонування підприємства, визначення рівня впливу внутрішніх та зовнішніх загроз, а також розробку системи заходів забезпечення належного рівня захищеності через обґрунтування та реалізацію відповідних стратегій. [2]

В іноземній практиці використовується термін «еталонні корпоративні стратегії», причому як еталонні виділяються такі стратегії зростання: диверсифікованого (об'єднання суміжних обслуговуючих виробництв), концентрованого (розвиток виробництва продукції, охоплення більших обсягів ринку) та інтегрованого (інтеграція діяльності з постачальниками та споживачами продукції).

Але на сьогодні, практичне та теоретичне забезпечення стратегічного планування фінансово-економічної безпеки підприємства залишається недостатньо обґрунтованим. Саме тому, актуальним постає питання стратегічної орієнтації підприємства, яке полягає у забезпеченні всіх напрямів діяльності підприємства, зокрема й фінансово-економічної безпеки. Зважаючи на те, що в умовах нестабільності соціально-економічного та політичного середовища належне управління безпекою ускладнене низкою проблем (нестабільність економіки та її державного регулювання, недосконалість і нестабільність правового середовища, значна тінізація ринку і тиск з боку більш потужних конкурентів включно з недобросовісними, прояв рейдерства, недостатність фінансового забезпечення та багато ін.), посилення планової роботи підприємства, визначення ризиків, моніторингу стану фінансово-економічної безпеки в подальшому розвитку є пріоритетними напрямками розвитку. [3]

При здійсненні стратегічного управління економічною безпекою підприємств варто враховувати:

- циклічність розвитку та особливості трансформацій вітчизняної економіки, від чого залежить вибір інструментів, методик і моделей безпеки підприємства;
- необхідність використання системного, ситуаційного та цільового підходів при виборі стратегічних пріоритетів розвитку, що в умовах невизначеності зовнішнього середовища дозволяє окреслити перспективи розвитку з врахуванням ризиків;
- перевірені практикою методи, інструменти і моделі стратегічного управління.

До переваг стратегічного підходу в управлінні економічною безпекою підприємства варто віднести:

- зменшення до мінімуму негативних наслідків змін, що відбуваються, а також факторів невизначеності в майбутньому;
- можливість враховувати об'єктивні (зовнішні та внутрішні) фактори, що формують зміни, зосередитись на вивченні цих факторів та визначенні рівня їх впливу на економічну безпеку;
- можливість отримати необхідну базу для прийняття стратегічних і тактичних рішень по забезпеченні економічної безпеки підприємства;
- підвищення керованості системи економічної безпеки, оскільки за наявності системи стратегічних планів є змога порівнювати досягнуті результати з поставленими цілями, здійснювати ефективні мотивації та стратегічний контроль;
- забезпечення динамічності змін через реалізацію стратегічних планів на основі відповідної системи регулювання, контролю та аналізу;

- об'єднання зусиль керівників усіх рівнів управління та діяльності підрозділів підприємства, пов'язаних зі реалізацією стратегій забезпечення економічної безпеки. [4]

Сучасний бізнес формується на основі жорсткої конкуренції, яка вимагає не тільки більшої ефективності, а й усвідомлення того, що ключ до успіху для будь-якої компанії — у її здатності найбільш повно відповісти запитам споживачів. Саме тому, впровадження та використання Enterprise Resource Planning System (ERP-систем) є актуальним завданням, яке дозволить визначити потреби підприємства в автоматизації окремих бізнес-процесів та попередньо оцінити результати, на які можна очікувати.

ERP — це концепція узгодженого рішення завдань обліку, контролю, планування і управління виробничими і фінансовими ресурсами підприємства, тобто інтегрована інформаційна система стратегічного управління, що дає змогу створити єдине інформаційне середовище для управління бізнес-процесами. ERP є складною системою, яка включає певний набір внутрішніх характеристик, спрямованих на забезпечення ефективності використання корпоративних ресурсів за кожним напрямом діяльності підприємства, та сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень, їх стратегічній спрямованості.

Слід зазначити, що успішність реалізації стратегії залежить від цільової спрямованості, фінансового, виробничого, кадрового, інноваційного потенціалу та максимального врахування впливу факторів зовнішнього середовища.

Література

1. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т.Г., Волошин В.І., Бойкевич О.Р., Каркавчук В.В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. — Львів, 2012. — 386 с.
2. Васильців Т.Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т.Г., Волошин В.І., Бойкевич О.Р., Каркавчук В.В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. — Львів, 2012. — 386 с.
3. Іванюта Т.М. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. / Т.М. Іванюта, А.О. Заїчковський. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 256 с.
4. Кравчук П.Я. Формування системи корпоративної безпеки: канд. екон. наук: 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Павло Ярославович Кравчук; [Терноп. держ. екон.ун-т]. — Тернопіль, 2006. — 232 с.